

или прецизна или, боље рећи, она је по њему последица једне непрецизности пошто се разлика међу системима не поклапа са разликом с обзиром на број странака. Зато предлаже да не треба поћи од мерила броја странака, него од тога да ли има опозиције или не па зато сматра да треба супротставити системе с опозицијом и системе без ње.

Узимајући у обзир сва могућа мерила за разликовање страначких система, чини се да је најбоља она класификација која полази од броја политичких странака и при томе узима у обзир и постојање опозиције. Тако би се, по том комбинованом (мешовитом) критеријуму, разликовали једностраначки, двостраначки и вишестраначки системи, с тим да неки од њих могу бити с опозицијом или без ње.

а) Једностраначки системи су они у којима постоји само једна странка – она је на власти, и у условима њеног политичког монополизма је искључено постојање било какве опозиције. Сама та чињеница да у њему нема опозиције, дисквалификује овај систем и чини га недемократским. Ови системи су карактеристични за земље где влада диктатура или ауторитарни режим који се ослања на доминацију водеће странке. Оваква власт једне странке може да произилази из устава или да буде фактички успостављена, при чему може да се спроводи као гола диктатура или да има одређену демократску фасаду. Тада се спроводе формални избори који ништа не доносе јер не постоји странка у опозицији која може евентуално да победи на изборима и истисне водећу странку из монопола власти. Једностраначке системе су практиковале и социјалистичке (комунистичке) државе где је била успостављена диктатура комунистичке партије која је трајала деценијама – све до краха социјализма и коју ни једна друга политичка снага у земљи није могла озбиљније да угрози или сруши. Овакви системи су примењивани и у већини афричких земаља које су под окриљем једне националне партије започеле национално-ослободилачку борбу и успешно извеле до краја деколонизацију и ослобођење од колонијалних метропола.

б) Двостраначки системи постоје у земљама где се само две странке боре за освајање власти и на њој се и наизменично смењују. Велика Британија је најбољи пример земље са двостраначким системом мада постоје и такви двостраначки системи где поред две главне, водеће странке има и других, мањих, с тим да су оне маргиналног значаја јер не могу да победе на парламентарним изборима и самостално образују владу. У двостраначком